

Plankarta skala 1:4000 i A1

Utnyttjandegrad/fastighetsindelning

Likheten med originalet bstrykko:

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller för området med naturreservatets bestämningar. Endast angiven användning och utnyttjandegrad är tillåtna. Övriga bestämmelser som rör naturreservatet.

GRÄNSER

- Naturreservatets gränser
- Kommungränser
- Fastighetsgränser
- Kommungränser (administrativa gränser)

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Allmänna platser

- Allmänna platser (allmänna platser)
- Allmänna platser (allmänna platser)
- Allmänna platser (allmänna platser)

Kvartermark

- Kvartermark (kvartermark)
- Kvartermark (kvartermark)
- Kvartermark (kvartermark)

Vattenområden

- Vattenområden (vattenområden)

BEGRENSNINGAR AV MARKENS BEBYGGANDE

- Begrensningar av markens bebyggande (begrensningar av markens bebyggande)
- Begrensningar av markens bebyggande (begrensningar av markens bebyggande)
- Begrensningar av markens bebyggande (begrensningar av markens bebyggande)

UTFORMNING AV ALLMÄNNA PLATSER

- Utformning av allmänna platser (utformning av allmänna platser)
- Utformning av allmänna platser (utformning av allmänna platser)
- Utformning av allmänna platser (utformning av allmänna platser)

UTNYTTJANDEGRAD/FASTIGHETSINDELNING

- Utnyttjandegrad/fastighetsindelning (utnyttjandegrad/fastighetsindelning)
- Utnyttjandegrad/fastighetsindelning (utnyttjandegrad/fastighetsindelning)
- Utnyttjandegrad/fastighetsindelning (utnyttjandegrad/fastighetsindelning)

MARKENS ANORDNANDE (utformning av kvartermark)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

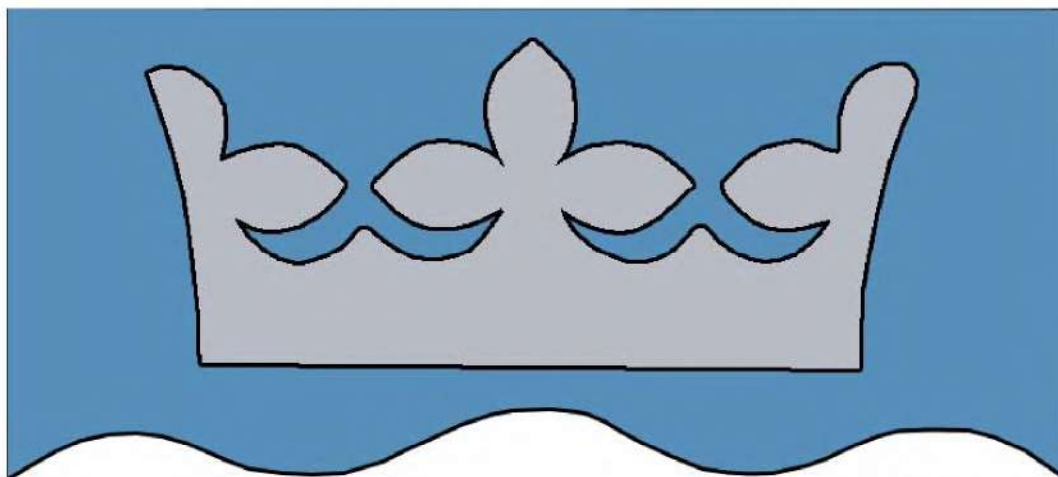
- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Mark och vegetation

- Mark och vegetation (mark och vegetation)

Antagandehandling

Antagen av Kommunstyrelsen 2016-11-22 § 233

Laga kraft 2017-03-30

Dnr 09/MOB0074, 10/MOB0006

Plan- och genomförandebeskrivning

Detaljplan för

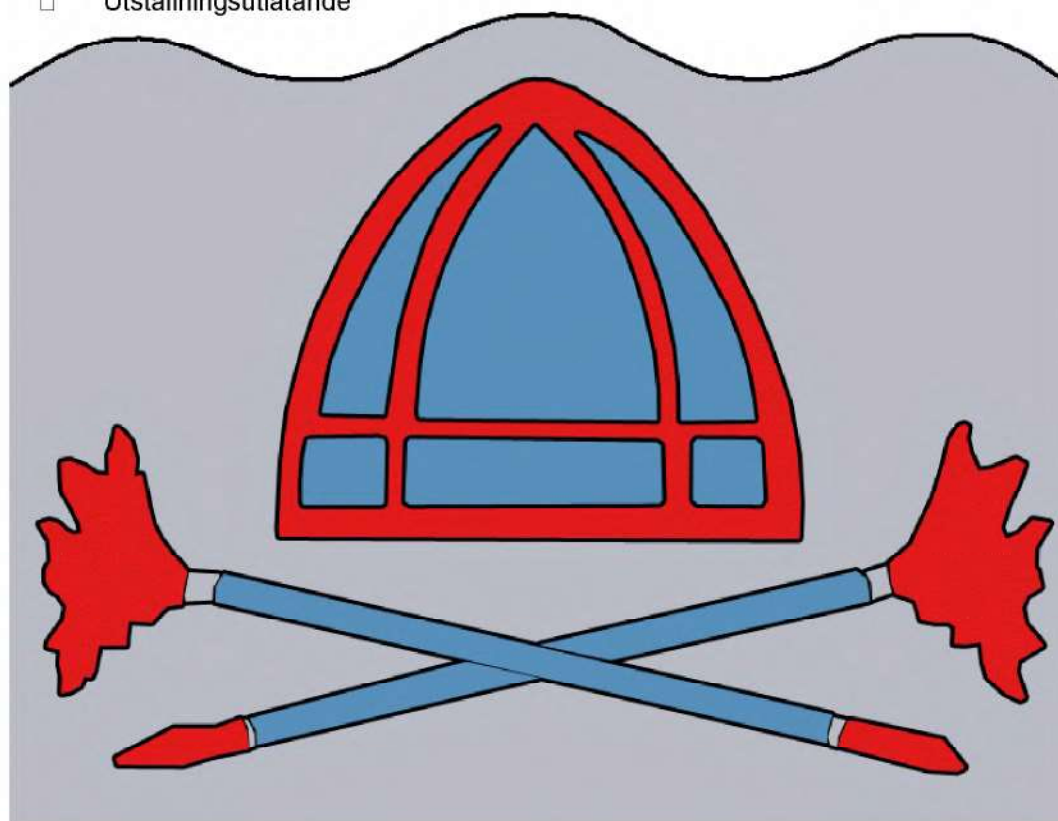
KITTELFJÄLL 1:9 och 1:10.

Vilhelmina kommun, Västerbottens län

Upprättad september 2010, reviderad 2016-05-03 och 2016-08-24

Till planen hör:

- ☐ Plankarta med bestämmelser
- ☐ Planbeskrivning med genomförandebeskrivning
- ☐ Fastighetsförteckning
- ☐ Grundkarta
- ☐ Behovsbedömning för MKB
- ☐ Samrådsredogörelse
- ☐ Utställningsutlåtande

Medverkande

Vilhelmina kommun

Miljö & Byggnadskontoret

912 81 VILHELMINA

Tfn vxl: 0940-14000

Kommunens handläggare

Ulla-Karin Dahlberg

e-post: ullakarin.dahlberg@vilhelmina.se

tfn: 0940-14082

Tyréns AB

Lasarettgatan 13

891 33 Ömsköldsvik

Uppdragsansvarig/handläggare

Johanna Söderholm

e-post: johanna.soderholm@tyrens.se

tfn: 010-452 39 23

Frida Lindberg

e-post: frida.lindberg@tyrens.se

tfn: 010 – 452 34 82

PLANBESKRIVNING

PLANPROCESSEN

Den 21 juni 2010 beslutade riksdagen om att anta en ny plan och bygglag (pbl) i Sverige efter regeringens proposition 2009/10: 170 *En enklare plan- och bygglag*. Från den 2 maj 2011 gäller den nya pbl (2010:900) och sedan den 1 januari 2015 gäller ytterligare nya regler för hur detalplaner ska tas fram.

För de planer som påbörjades innan den nya pbl trädde i kraft gäller den gamla lagen (1987:10). Aktuell detaljplan handläggs därför enligt pbl 1987:10 och normalt planförfarande enligt lagens 5:e kapitel. Förfarandets olika steg redovisas nedan:

Samråd. Dialog med Länsstyrelsen, berörda myndigheter, berörda kommuner, kända sakägare och boende, föreningar, allmänhet med flera. Syftet med samrådet är att förbättra beslutsunderlaget och att ge möjlighet till insyn och påverkan.

Samrådshandlingarna upprättades i september 2010 och samråd hölls 2010-10-25-25 t o m 2010-11-14.

Samrådsredogörelse. Efter samrådet sammanställs inkomna synpunkter i en samrådsredogörelse. Handlingarna revideras då det bedöms vara relevant.

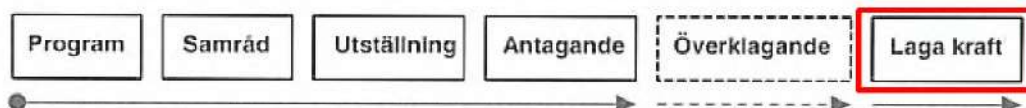
Utställning. Innan planen antas ska kommunen låta förslaget till detaljplan granskas. Den som vill lämna synpunkter på förslaget ska göra detta skriftligen.

Rubricerat detaljplaneförslag har varit föremål för utställning under tiden 2016-05-10 t o m 2016-06-07.

Utställningsutlåtande. Efter utställningstiden sammanställs inkomna synpunkter i ett utställningsutlåtande. Handlingarna revideras då det bedöms vara relevant.

Antagande. Detaljplanen antas av Kommunstyrelsen.

Laga kraft. Om inget överklagande inkommit tre veckor efter antagandet vinner detaljplanen laga kraft. Bygglov kan därefter medges.

PLANENS SYFTE

Syftet med detaljplanen är att utveckla Kittelfjäll med nya bostäder och centrumändamål.

BAKGRUND

Miljö- och byggnadsnämnden beslutade 2008-10-14 (§171) att detaljplan över området får upprättas.

Aktuellt planförslag följer intentionerna i kommunens översiktliga planer (Öp, Föp).

PLANDATA

Områdets läge och areal

Kittelfjäll är beläget cirka 13 mil nordväst om Vilhelmina tätort. Planområdet är cirka 100 hektar stort och beläget i dalgången vid Borkasjön och Vojmån söder om Sagavägen (länsväg 1088).

Översiktsbild från Kittelfjäll, planområdet är markerat med röd linje. (foto Eric Carlsson Tyréns 2010)

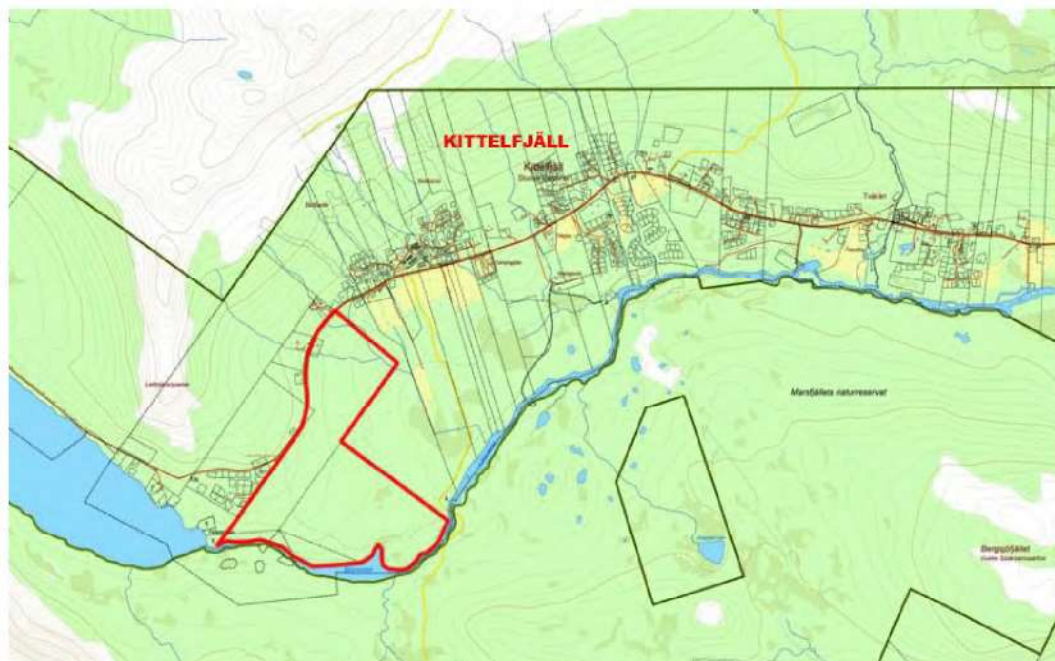

Markägoförhållanden

Planområdet inkluderar fastigheterna Kittelfjäll 1:9 (del av), 1:10 (del av) och 1:197, vilka är i privat ägo. Även mindre delar av fastigheterna Kittelfjäll 1:64, Kittelfjäll 2:1 och Kronoöverloppsmarken 1:1 berörs. Kittelfjäll 1:64 är i privat ägo. Kittelfjäll 2:1 och Kronoöverloppsmarken 1:1 ägs av Vilhelmina kommun. *Se tabell nedan och kartor på nästa sida.*

Fastighet	Ägare	Planerad åtgärd
Kittelfjäll 1:9	Privat	Avstyckning
Kittelfjäll 1:10	Privat	Avstyckning
Kittelfjäll 1:197	Privat	Möjlig avstyckning
Kittelfjäll 1:64	Privat	Ingen
Kittelfjäll 2:1	Statens Fastighetsverk	Ingen
Kronoöverloppsmarken 1:1	Statens Fastighetsverk	Ingen

Fastigheter som helt eller delvis ingår i planområdet.

Översiktskarta Kittelfjäll, planområdet markerat i rött, Bildkälla: Metria.se.

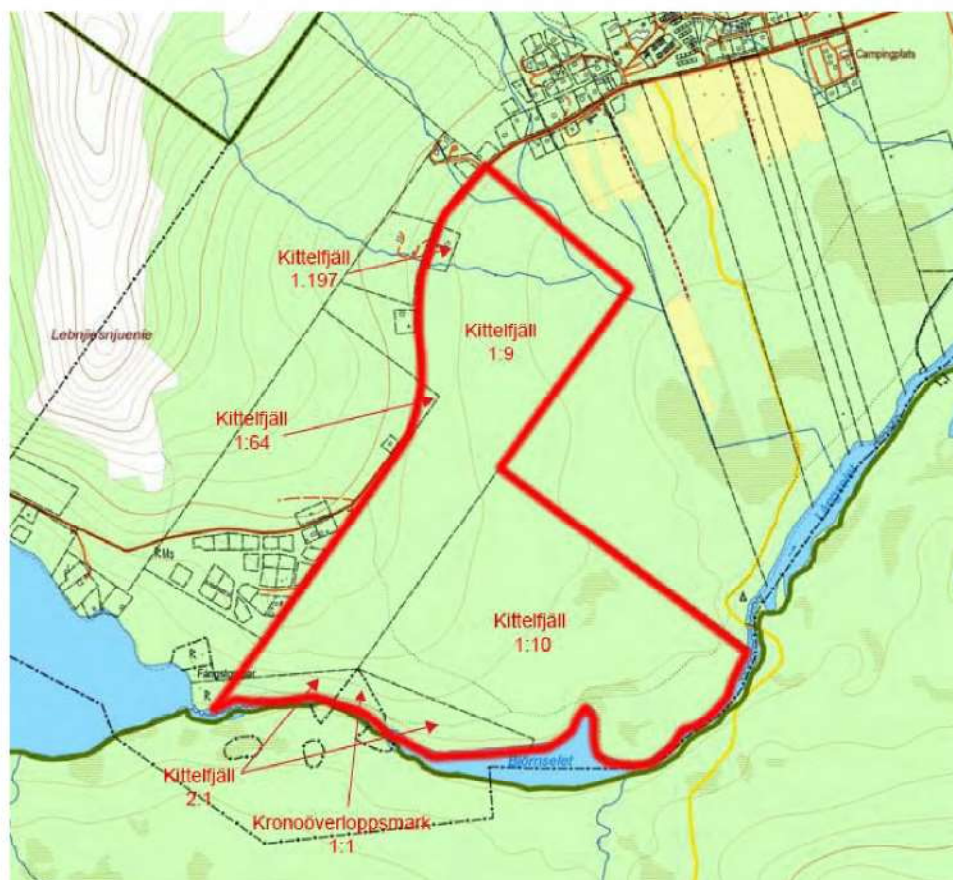

2016-08-24

6 (31)

Dnr 09/MOB 0074

Dnr 10/MOB 0006

Ungefärligt planområde, markera med rött, Bildkälla: Metria.se.

TIDIGARE BESLUT

Riksidressen

Hela Kittelfjäll och aktuellt planområdet berörs av riksidress för:

- friluftsliv (enligt 3:6 miljöbalken), Vilhelminafjällen, objekt FRO24002.
- rörligt friluftsliv och turism (enligt 4:2 miljöbalken), Södra Storfjället, Norra och Södra Gardfjället och Arefjället.
- rennärigen (enligt 3:5 miljöbalken), Statens Jordbruksverks beslut 2005-12-15, Dnr 92 5453/02., kärnområde för Vilhelmina Norra sameby. Området är åretruntmark för rennärigen, men nyttjas främst under barmarksperioden.
- skyddade vattendrag (enligt 4:6 miljöbalken), Vojmån övre.

Del av aktuellt planområdet berörs av

- riksidress för naturvård (enligt 3:6 miljöbalken), Marsfjället-Kittelfjäll, objekt NRO24011.

*Riksidress för naturvård
Källa: vindlov.se, 160407
(länsstyrelsens vindbrukskoll)*

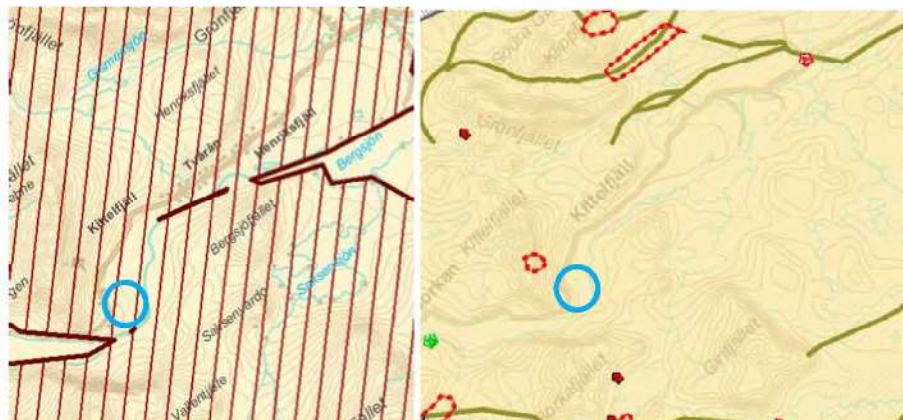
Riksidress för friluftsliv och naturvård

Kittelfjäll med kringområden är av stort värde för friluftslivet och turistnäringen (gällande exempelvis fjällvandring, fiske, alpin skidåkning, längdskidåkning och skoterkörning). Fortsatt utveckling som turistort är viktig för Kittelfjäll vilket aktuell planläggning bidrar positivt till. Detta innebär också att mark tas i anspråk och att fler människor kommer att rymmas/finnas i området som har behov av service, affärer, restauranger med mera. Detaljplanens genomförande bedöms, trots inanspråktagandet av mark, gå i linje med riksidresserna för friluftslivet eftersom Kittelfjäll med kringområden som helhet blir mer tillgängligt.

Även om delar av barrskogen ersätts med bostadstomter bedöms att intrånget inte är betydande i ett större perspektiv. Relativt generöst tilltagna naturområden/stråk sparas mellan bostadsområdena vilket innebär att områden med skog kan finnas kvar i förhållandevis orört skick. Större delen av marken som avses exploateras berörs heller inte av riksidressen för naturvård.

Riksidress för rennärigen/rennärigen intressen

Området kring Kittelfjäll och dess dalgång har av rennärigen angivits som mycket viktig och har därför pekats ut som riksidress för rennärigen (åretruntland). Aktuellt planområde utgör ingen särskild strategisk plats (utpekad i samband med riksidressen).

Underlag för riksintresseområdet (Vilhelmina Norra sameby). Till vänster: riksintresseområdet, till höger: strategiska platser. Aktuellt planområde markeras ungefärligt med blått.

Vilhelmina Norra sameby godkände ytterligare bostäder i området i samband med framtagandet av fördjupningen av översiktsplanen för Kittelfjäll. Samebyn lämnade under plansamrådet 2010 därutöver synpunkter på 3 aktuella förslag till detaljplaner i Kittelfjäll enligt följande:

Djur, i huvudsak älg och ren vandrar under senhösten österut. De som styrs av Lebnjesnjenje kommer ner mot Borkasjön och korsar landsvägen i svackan vid Borkaliden. Det är viktigt att vandrande djur har någorlunda fri lejd förbi Kittelfjäll utan att tvingas vända, försöka ta sig över en isig Vojmån eller, ännu värre, ta sig över en svag höstis vid Borkasjöns utlopp.

Renar som kommer ner vid nämnda område tillhör Vardofjällsgruppen och har sitt betesområde på norra sidan Vojmåns dalgång. De styrs över Vojmån av för mycket och tät bebyggelse utmed ån och kommer därmed utom Vardofjällsgruppens kontroll. Detta innebär merarbete för både Marsfjälls- och Vardofjällsgruppen och ökande kostnader med insamlande och transport av spridda flockar.

De detaljplaner som (2010) presenteras för Kittelfjäll stänger hela dalgången för djurs egna vandringar och möjligheten att själva ta sig vidare eller flytta renar över skidbackarna och liftområdena försvåras ytterligare avsevärt.

Djur som kommit in mot byn efter vägen ifrån väster ska kunna ta sig upp mot fjället igen väster om hotellet.

Att föreslå nyttjande av kronoöverloppsmark för fritidsbebyggelse och vägar är inte acceptabelt.

Det är mycket viktigt med en rejäl strandskyddszon längst Vojmån förbi Kittelfjälls by. Inskränkning av det normala strandskyddet på 100 meter är inte acceptabelt. Vilhelmina norra sameby föreslår minst 200 meter, helst 300 meter.

Områdena utgör ströv- och betesområden för renar och tillkommande fastighetsägare ska göras medveten om att eventuella skador orsakade av renar inte kommer att ersättas av samebyn.

Hänsyn till rennäringen har tagits genom att naturmark (**NATUR**) reserverats i ett minst 150 meter brett stråk längs Vojmån. Detta för att området bland annat ska kunna nyttjas som flyttled av rennäringen.

Riksintresse för skyddade vattendrag

Vojmån bedöms inte påverkas negativt av aktuell exploatering på grund av tilltagen skyddszon samt att området ska anslutas till kommunalt vatten och avlopp.

Strandskydd

Vid Vojmån råder generellt strandskydd (100 meter mot land och vatten). Inom strandskyddsområde får inte åtgärder vidtas som går emot strandskyddets syften. I den södra delen av planområdet, som angränsar mot Vojmån, bevaras därför naturmark (**NATUR**) minst 150 meter från stranden.

Inom naturmarken iordningställs en rastplats/parkeringar för åtkomst till Björnselet. Här går även en huvudled för skoter. Inget av detta kräver strandskyddsdispens. Anspråktagandet bedöms inte påverka berörda riksintressen, naturmiljö eller biologisk mångfald på betydande negativt sätt. Friluftsliv/allmänhetens tillgång till stranden ökar.

Kulturskydd

Planområdets berörs av ett flertal (kända) fornlämningar eller kulturskyddade områden/objekt.

Utdrag från Riksantikvarieämbetets fornsök, planområdet markerat i rött (www.fmis.raa.se, 2015-12-29)

En arkeologisk utredning har tagits fram under 2010 för delar av Kittelfjäll, bland annat planområdet. Här har sammanlagt 7 kulturhistoriska lämningar hittats, se karta ovan.

Kända fornlämningar har redovisats i plankartan. Kända fornlämningar inom området bedöms inte påverkas av planens genomförande eftersom alla ligger inom reglerad naturmark (**NATUR**). Hänsyn till fornlämningarna har även tagits gällande närhet till skoterstråk.

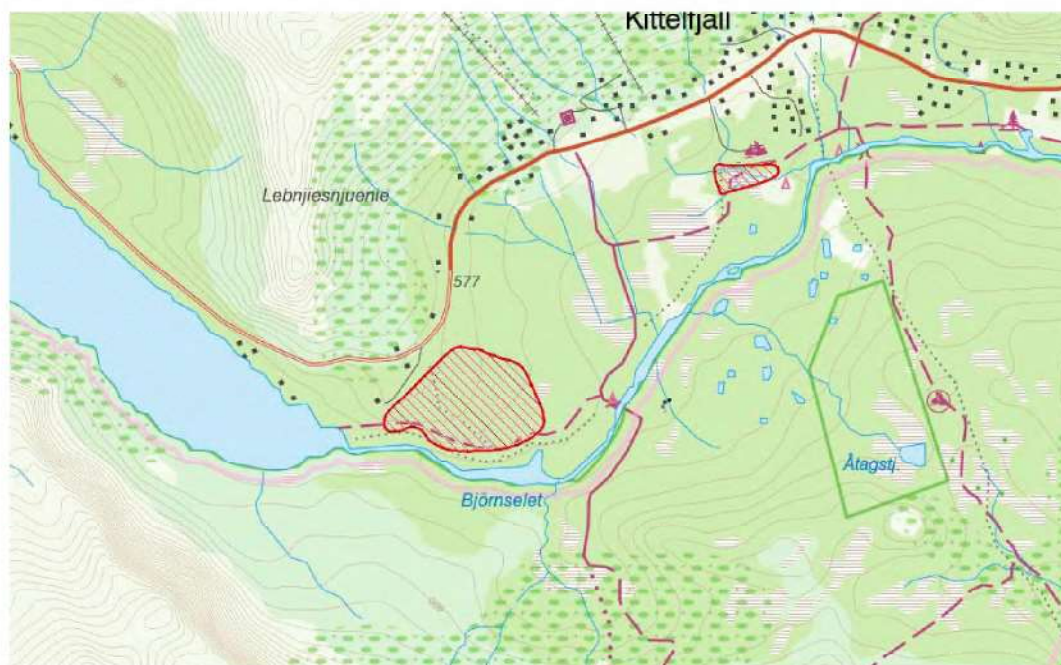
Om ytterligare fornlämningar påträffas under byggskedet ska arbetet avbrytas och länsstyrelsen kontaktas. Fornlämningar skyddas av kulturminneslagen (*SFS 1988:950*).

Naturskydd

Inom aktuellt planområde finns idag ett område med urskogsartad barrskog som innehåller rikligt med döda träd, lågor och höga stubbar. Området är en utpekad nyckelbiotop.

Planläggningen innebär att stor del av denna skog försvinner. Även om delar av barrskogen ersätts med bostadstomter bedöms dock inte intrånget vara betydande i ett större perspektiv. Relativt generöst tilltagna naturområden/stråk sparas mellan bostadsområdena vilket innebär att sammanhängande skogsområden kan finnas kvar. Större delen av marken som avses exploateras berörs heller inte av riksintresset för naturvård.

Någon information om fynd av artskyddade eller rödlistade arter har inte påträffats.

Område med nyckelbiotoper (Skogsstyrelsen)

Mellankommunala intressen

Några mellankommunala intressen bedöms inte påverkas av aktuellt detaljplaneförslag.

Översiktliga planer och program

Översiktsplan

Gällande översiktsplan (ÖP) för Vilhelmina kommun är antagen år 2000. I ÖP återfinns följande beskrivning: ”Tätortsnära rekreationsområde kring Kittelfjälls by. I området finns alpina backar, skid- och vandringsleder samt kanot- och fiskevatten. Förutsättningar finns för en utveckling av detta turist- och rekreationsområde. Bland annat har slalombackarna varit föremål för diskussion. På sikt vill kommunen medverka till en utbyggnad med ytterligare en skidlift, fler nedfarter samt antalet bäddar”.

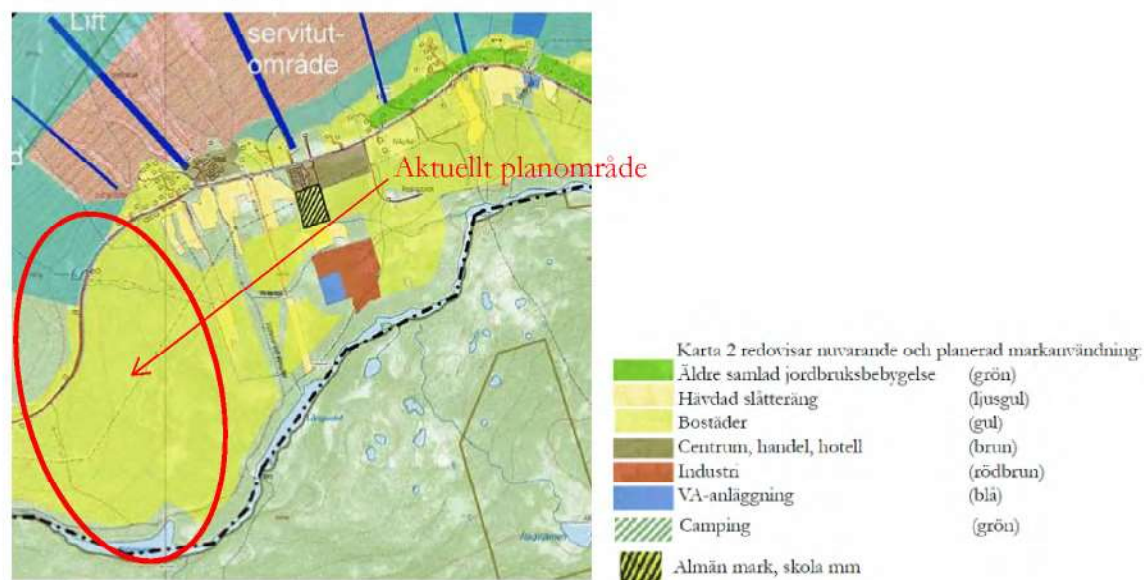
Aktuellt planförslag följer intentionerna i översiktsplanen.

Fördjupning av översiktsplanen

En fördjupning av översiktsplanen (FÖP) avseende Kittelfjäll antogs 2012. För aktuellt planområde redovisas utveckling av Kittelfjäll med ytterligare bostäder.

Aktuellt planförslag följer intentionerna i FÖP.

Utdrag från FÖP – aktuellt planområde inringat i rött.

Detaljplaner och områdesbestämmelser

Området är sedan tidigare inte detaljplanelagt.

Pågående planprocesser

Det pågår andra planprocesser i Kittelfjäll, men inga som direkt bedöms påverka eller påverkas av aktuellt detaljplaneområde.

Fastighetsägare för intilliggande fastigheter på andra sidan Sagavägen (Kittelfjäll 1:173 och Kittelfjäll 1:64 tillsammans med aktuell fastighetsägare till Kittelfjäll 1:9 och 1:10) har under 2016 tagit initiativ till ett samlat grepp för utvecklingen av området kring Björnfällan (motsatt sida av Sagavägen). Någon planprocess har dock inte påbörjats. Hänsyn till denna utveckling har delvis tagits i aktuellt planarbete.

FÖRUTSÄTTNINGAR, FÖRÄNDRINGAR OCH KONSEKVENSER

Mark- och vattenområden

Kittelfjäll ligger i en fjälldal och markförhållandena varierar mellan branterna och dalens botten. Fastigheten Kittelfjäll 1:9 och 1:10 ligger i en ost-sydost sluttning nedanför Sagavägen och väster om centrala Kittelfjäll. Området sluttar i norra delen från väst mot öst och i södra delen från nordväst mot sydost med en nivåskillnad från cirka +590 m.ö.h. uppe vid Sagavägen till cirka +515 m.ö.h. vid Vojmån. De största nivåskillnaderna finns i anslutning till Sagavägen och vid Vojmån. Medellutningen inom området är omkring 5-10 grader och den maximala lutningen kan i kortare partier uppgå till cirka 15 grader.

Skogsområde och gammal kraftledningsgata på fastigheten Kittelfjäll 1:9 och 1:10. (foto: Solveig Heikki, Tyréns)

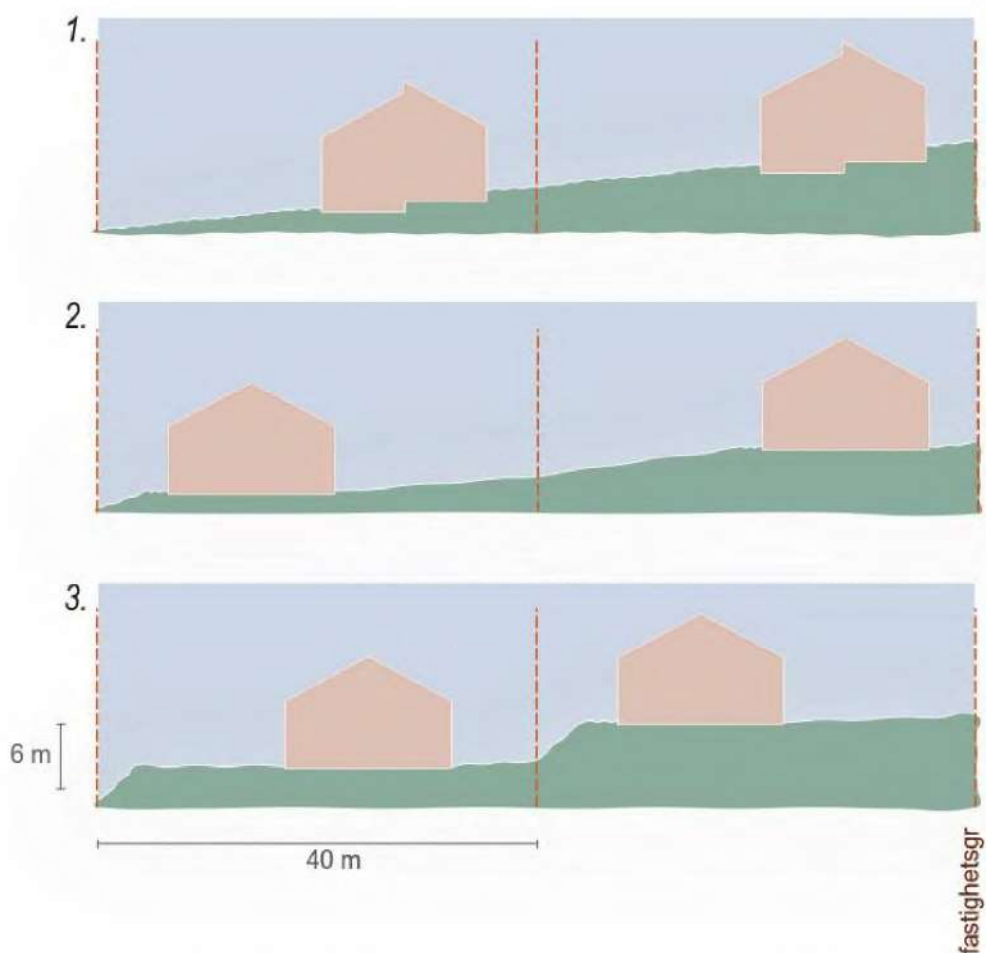
Planområdet är som helhet bevuxet med tät skog, huvudsakligen gran. I den nedre delen i sydost, invid gamla odlingsmyrar som ligger utanför aktuellt område, finns blandskog av björk och gran av mer fuktig karaktär. Inom området finns också mindre öppna myrmarker i sydost.

Ovanför området och Sagavägen ligger en brant som kallas Björnfallan. Här planeras även ytterligare fritidsbebyggelse, lift och pistar. Högre upp på fjället, i öster finns delar av Kittelfjälls skidsystem med pister och liftar.

Även om området exploateras med många bostäder kommer stora ytor fortsatt att vara gröna/skogsbevuxna. Befintlig växtlighet bör sparas så långt det är möjligt för att bibehålla skogskänslan och för att säkerställa luft mellan bostäderna.

Eftersom marken i området är kuperad och vissa områden har stora höjdskillnader är det viktigt att anpassa utformning och placering av byggnader till terrängen. Fyllnader ska undvikas i den mån det är möjligt och på fastigheter där skillnader i marknivå är stora ska val av hustyp anpassas, exempelvis kan hus med förhöjd sockel eller hus i suterräng väljas för att undvika stora fyllnader och därmed höga och branta slänter i området. På plankartan har detta reglerats genom att det i de flackare områdena i sydväst tillåts 2-planshus och i brantare terräng endast tillåts 1-planshus med möjlighet till suterräng därutöver. Se principskissen nedan som redovisar både bra och dåliga exempel på hur anläggning av hus kan anpassas till terrängen.

I sektion 1 visas ett bra exempel på byggnads placering i terrängen där grundläggning sker i olika nivåer. Detta kan även göras med exempelvis förhöjd sockel. I sektion 2 har placering av byggnad anpassats till terrängen genom att den plana ytan kring husen har minimerats för att undvika slänter mot intilliggande fastigheter. I sektion 3 har varken placering av byggnad eller den plana ytan kring husen anpassats till terrängen. Detta innebär att branta och höga slänter mellan fastigheter uppstår.

Friytor och friluftsliv

Kittelfjäll med kringområden är av stort värde för friluftslivet och turistnäringen (gällande exempelvis fjällvandring, fiske, alpin skidåkning, längdskidåkning och skoterkörning). Fortsatt utveckling som turistort är viktig för Kittelfjäll vilket aktuell planläggning bidrar positivt till.

Även om delar av det sedan tidigare ej ianspråktaga naturområdet med barrskog nu till del ersätts med bostadstomter har relativt generöst tilltagna naturområden/stråk sparas mellan bostadsområdena. Detta innebär att skog fortfarande kan finnas kvar i relativt orört skick.

Landskapsbild

Det omgivande landskapet är mycket dramatiskt med höga fjäll och frodig dalgång. Planområdet lutar från norr till söder från Sagavägen mot Vojmån, men är relativt plant i mitten med större lutningar vid vägen och vattnet. Planområdet är bevuxet med tät granskog och för att möjliggöra exploateringen måste skogen delvis avverkas. Detta medför en stor förändring av landskapsbilden. På grund av planområdets lutningar och läge bedöms dock att ny bebyggelse blir mindre framträdande än om den skulle vara placerad längs fjällkanten. För att få en god estetiskt bebyggd miljö har bebyggelsens utformning reglerats på plankartan. Se mer under rubriken *Bebyggelseområden*.

Geotekniska förhållanden

2010 har en översiktlig geoteknisk utredning utförts av Tyréns AB inför anläggning av fritidshustomter på fastigheterna Kittelfjäll 1:9 och 1:10.

Jordlagerförhållanden

Jorden inom det aktuella området består under vegetationstäcket av morän. Moränen bedöms utifrån tidigare erfarenheter och utseende på skogen bestå av siltig morän. Moränen är normalt tjälfarlig och flytbenägen vid vattenöverskott och samtidig bearbetning. Moränen är även erosionsbenägen i vattenmättat tillstånd och vid höga ytvattenflöden.

Lokalt i de mindre öppna myrarna samt längst ner i sydöst finns torv ovanpå moränen. Tjockleken hos torven bedöms uppgå till max cirka 2 meter.

I övrigt bedöms vegetationstäcket (skogstorven) ovanpå moränen uppgå till mellan cirka 0,2 till 0,4 meter.

Under moränen finns berg. Djupet till berget är okänt och inget berg i dagen har kunnat lokaliseras vid flygbildstolkning. Utförd okulär besiktning utfördes under snötäckta förhållanden.

Grundvatten och ytvatten

Grundvattenytan bedöms i området normalt ligga på cirka 1-2 meters djup under markytan. I låglänta delar efter snösmältning och längre regnperioder samt i myrmarkerna, kan grundvattenytan ligga i eller nära markytan.

I östra delen av området finns två naturliga bäckar som kommer från sluttningen ovanför Sagavägen. Enligt kartstudier finns inga ravinbildningar inom området men ovanför Sagavägen, uppströms i bäckarna, finns markerade ravinbildningar enligt kartmaterialet. Ingen kartering har dock kunna utföras för att utreda huruvida någon aktiv erosion förekommer i dessa raviner. Området kring bäckarna regleras i plankartan som naturmark (**NATUR**).

I den södra delen av planområdet finns blötare myrmark. I plankartan har myrmarken angetts som naturområde (**NATUR**).

Stabilitet

Enligt Räddningsverkets metodbeskrivning bör lutningen uppgå till mer än 17 grader för att ett jordskred ska kunna uppkomma. Flackare slänter har mycket små förutsättningar för att initiera ett skred. Inom området uppgår medellutningen till cirka 5-10 grader och den maximala lutningen till 15 grader.

Eftersom aktuellt område ligger långt från fjällslutningen där skred kan påbörjas, bedöms ingen risk finnas för att ett slamskred ska kunna nå ner till aktuellt område.

Förorenad mark och vatten

Ingen misstanke finns i dagsläget om att markföroreningar förekommer inom planområdet. Frågan om sanering av förorenad mark hanteras om aktuellt enligt miljöbalkens bestämmelser.

Radon

Förekomsten av markradon har inte undersökts inom området i samband med framtagande av samrådshandlingarna.

Markstrålning ska beaktas vid grundläggningen. Inom högriskområden ska byggnader där människor vistas mer än tillfälligt utformas "radonsäkert". På normalriskområden kan enklare åtgärder vidtas.

Rekommendationer

Grundläggning inom området ska anpassas till rådande geotekniska förhållanden. För mer detaljer gällande rekommendationer vid grundläggning se *Översiktlig geoteknisk utredning för Kittelfjäll 1:9 och 1:10*.

Bebyggelseområden

Befintliga förhållanden

Planområdet är obebyggt, med undantag av 1 bostadsfastighet i norr (närmast Sagavägen). Några få fritidshus finns direkt väster om planområdet.

Planförslag

Detaljplanen möjliggör avstyckningar av 350 nya bostadstomter uppdelat i olika kvarter/område A-J (*pbl 1987:10 5 kap. 7§ punkt 2*). Största respektive minsta fastighetsstorlek regleras till minst 500 m² och max 3000 m². Fastighetsstorlek för parhus, radhus eller kedjehus är 500-800 m² respektive 800-3000 m² för friliggande bostäder (*pbl 1987:10 5 kap. 7§ punkt 12*).

För de mindre fastigheterna (parhus, radhus, kedjehus) är max tillåten exploateringsgrad 30%, vilket innebär en total BYA (byggnadsarea) om 150-240 m² per fastighet (beroende av storlek på tomt). För friliggande bostadshus är max tillåten exploateringsgrad 15%, vilket innebär en total BYA om 120-300 m² per fastighet eftersom maximal BYA per fastighet tillåts högst vara 300 m² oberoende av fastighetsarea (*pbl 1987:10 5 kap. 7§ punkt 2*). Det sistnämnda gäller ej inom centrumområdet.

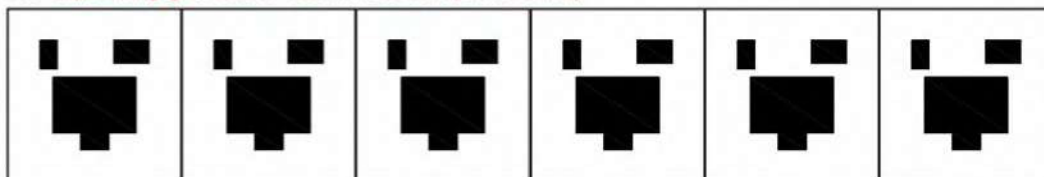
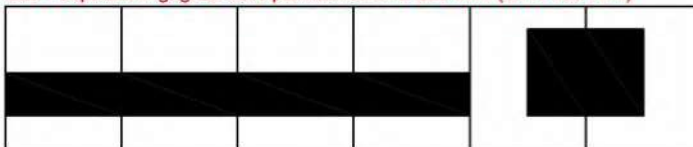
e15 - exploateringsgrad 15% av 1000 kvm stor tomt (BYA 150 kvm)

Illustration av exploateringsgrad för friliggande villor (bygglovbefriade byggnader/ tillbyggnader inkluderas)

e30 - exploateringsgrad 30% par/radhusomt 500 kvm (BYA 150 kvm)

*Illustration av exploateringsgrad för parhus, radhus och kedjehus samt bebyggelse inom centrumområdet**

**För en- och tvåbostadshus kan även bygglovbefriade byggnader/ åtgärder uppföras enligt gällande lagstiftning (9 kap. pbl 2010:900). Eftersom det på en mindre tomt kan vara svårt att få plats med till exempel en 25 m² stor komplementbyggnad (då denna generellt ska placeras 4,5 meter från fastighetsgräns samt 6 meter från gata) redovisas inte detta på illustrationen. Tomtens och huvudbyggnadens utformning styr det vill säga möjligheten till bygglovbefriade byggnader och åtgärder.*

Bostadshusens utformning begränsas i byggnadshöjd (4,5 eller 7 meter) för att området ska upplevas småskaligt (pbl 1987:10 5 kap. 7§ punkt 4). Två våningar (byggnadshöjd 7 meter) tillåts inom flackare markpartier. Enplanshus (byggnadshöjd 4,5 meter) kan förses med suterrängvåning utöver högsta byggnadshöjd om terrängen tillåter. För centrumområdet tillåts flerfamiljshus med en byggnadshöjd om 12 meter, vilket i praktiken innebär 3 våningar. Suterrängvåning får här inte anordnas utöver högsta byggnadshöjd. Källare tillåts generellt inte (pbl 1987:10 5 kap. 7§ punkt 4).

Tak får utformas med lutning mellan 20-45 grader (pbl 1987:10 5 kap. 7§ punkt 4). Takkupor om max 1/3 av takets längd får uppföras utöver högsta byggnadshöjd för enplanshus och för bostadshus inom centrumområdet (pbl 1987:10 5 kap. 7§ punkt 4).

För att området ska få ett ordnat intryck ska byggnader utformas med sadeltak eller pulpettak samt träfasader som målas i dämpade kulörer i brunt, grått, svart eller rött (pbl 1987:10 5 kap. 7§ punkt 4).

Byggnader får generellt inte placeras närmare än 6 meter från gata för att möjliggöra parkering framför bostaden/huset. Marken lutar dock ganska kraftigt inom delar av området. Eftersom omkringliggande mark runt bostadshus ska luta från byggnaden (enligt BBR, Boverkets byggregler) får hus placeras närmare än 6 meter på de tomter som ligger på den sida där marken faller från gatan (för att möjliggöra regelmässig marklutning utan att husen behöver placeras alltför högt). Därutöver får inte bostadshus placeras närmare än 4,5 meter från övrig fastighetsgräns om det inte gäller parhus/radhus/kedjehus (pbl 1987:10 5 kap. 7§ punkt 4).

Områden för uppställning av soptunnor och eventuellt behov av transformatorstationer och liknande regleras som E-områden (teknisk anläggning) vid alla utfarter från kvarteren mot huvudgatan (pbl 1987:10 5 kap. 7§ punkt 10).

Inom ett särskilt centralt beläget område (cirka 11 500 m²) tillåts centrumverksamhet (**C₁**). Med centrumändamål menas all sådan verksamhet som bör ligga centralt eller på annat sätt vara lätt att nå för många människor. Där ingår butiker, service, gym, kontor, samlingslokaler, restauranger, hotell med mera. Varaktiga bostäder* tillåts inte inom centrumområdet, endast sådana som är av tillfällig karaktär av typen hotell, vandrarhem och liknande.

**plan och bygglagen skiljer på verksamheten "bostad" och "tillfällig vistelse/tillfälligt boende". En entydig definition av tillfälligt boende saknas och varje enskild situation får därför bedömas separat.*

Genom planområdet går flera större och mindre bäckar. Mark som i geoteknisk undersökning identifierats utgöra risk för översvämning, ras och skred får inte bebyggas, prickad mark på plankartan (*pbl 1987:10 5 kap. 7§ punkt 11*).

Offentlig och kommersiell service

I Kittelfjäll finns hotell, restauranger och livsmedelsbutik. Butiken fungerar också som ombud för apotek, post, systembolag och bensinstation.

Cirka 25 km från Kittelfjäll ligger Dikanäs, där det finns ett större utbud av kommersiell service. Här ligger bland annat närmaste skola och läkarmottagning samt räddningstjänsten.

Kommunikationer

Fordonstrafik

Sagavägen (länsväg 1088), väster om planområdet, går genom hela Kittelfjäll. Till Sagavägen ansluter en huvudgata (**HUVUDGATA**) i norr som går genom hela planområdet. Området för huvudgata är 28-32 meter brett, beroende på terrängen, för att inrymma vägbana för biltrafik, parallell gång- och cykelbana (ski-in/ski-out) samt uppsamlingsled för skoter genom hela området. Inom vägområdet inryms även slänter och diken samt utrymme för snöupplag under vinterhalvåret.

Kommunen planerar en ny parallell väg med Sagavägen in mot Kittelfjäll. Huvudgatan kopplas ihop med denna i nordost.

Mellan planområdet och Sagavägen har ett 10 meter brett område lämnats utanför detaljplanen. Syftet med detta är att möjliggöra ytterligare utfarter vid behov. Om aktuellt söks tillstånd från trafikverket.

Till huvudgatan ansluter flera lokalgator (**LOKALGATA**) till kvarteren. Området för lokalgator är 20-30 meter breda, beroende på terrängen, och inrymmer vägbana för biltrafik, slänter och diken samt utrymme för snöupplag. Bostadsfastigheternas utfarter ska ske mot respektive lokalgata. Utfartsförbud regleras därför generellt mot huvudgatan (*pbl 1987:10 5 kap. 7§ punkt 7*).

I sydväst ansluts en lokalgata till befintlig tillfartsväg för de fritidshus som ligger väster om planområdet. Denna avses inte att utformas som en huvudinfart utan ska endast nyttjas som utrymningsväg. För att hindra allmän utfart denna väg kan till exempel en bom sättas upp.

Gators utformning regleras med planbestämmelser på plankartan (*pbl 1987:10 5 kap. 7§ punkt 5 och 6*):

- största tillåtna lutning på gator är 10%
- ytor för snöupplag ska finnas inom vägområdet
- gator ska vara tillgängliga för allmänna underjordiska ledningar

Innan gator byggs ska vägprojektering redovisas som tydligt redovisar att ovanstående krav uppfylls.

Utfarter

Alla anslutningar som planeras till Sagavägen kommer att ske i områden med branta lutningar. Tät dialog krävs därför med Trafikverket vid exploatering så att anslutning anläggs på ett trafiksäkert sätt.

Vid behov av nya anslutningar, vilka inte regleras på plankartan, krävs tillstånd enligt väglagen.

Kollektivtrafik

Kittelfjäll trafikeras med långfärdsbuss (Västerbottens länstrafik) samt transfer till och från flygplatsen i Sagadal, 12 km sydost om Vilhelmina. Ingen lokaltrafik finns. Busshållplats finns i idag inte närheten av planområdet. Särskild plats för busstopp bör lämpligtvis ske intill centrumområdet vid Sagavägen.

Parkering

Parkering ska lösas inom respektive fastighet, vilket regleras med planbestämmelse på plankartan (*pbl 1987:10 5 kap. 7§ punkt 8*). Minst 2 parkeringsplatser ska kunna anordnas per bostad respektive 40 parkeringsplatser per 1000 m² verksamhetsyta inom centrumområdet.

Enskild parkering får anordnas inom mark som inte får bebyggas (prickad mark på plankartan).

Skotertrafik

I områdets södra del, inom naturområdet (**NATUR**) närmast Vojmån, går en huvudled för skoter (**skoter**). Anslutning till denna ska ske via en separat uppsamlingsled längs med huvudgatan (**HUVUDGATA**). Ett cirka 5 meter brett stråk inryms för ändamålet inom vägområdet.

Skotertrafik från respektive bostadsfastighet, till och från uppsamlingsleden och huvudleden, tillåts inom omkringliggande naturmark med undantag av fornlämningsområden (*pbl 1987:10 5 kap. 7§ punkt 6*). I stort sett alla planerade bostadsfastigheter bedöms på så sätt kunna nå uppsamlingsleden/huvudleden för skoter utan att köra på lokalgatorna.

Motionsspår

I området östra del går idag ett motionsspår (**x1**) vilket även regleras med servitut (lantmäteriets Dnr 241-89, el-belyst motionsspår med högsta bredd om 8 meter). Motionsspåret kvarstår inom naturmarken (**NATUR**) vilket bedöms utgöra en tillgång för dem som köper tomt i området.

Gång- och cykeltrafik/ ski in-ski out

Ingen gång- och cykelväg finns i dagsläget längs med Sagavägen. Eftersom planområdet inte ligger närmare än 10 meter från vägen finns möjlighet och plats att i framtiden anlägga sådan. Vid exploatering av ett större antal bostadshus är det viktigt att möjliggöra för människor att säkert färdas inom tätorten längs med gång- och cykelvägar.

Inom området för huvudgata (**HUVUDGATA**) genom området finns även möjlighet att anlägga gång- och cykelväg/ski in-ski out från planerad skidanläggning väster i Sagavägen.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Inom det tänkta planområdet finns i dag inte kommunalt vatten och avlopp.

Vatten

Befintligt vattenverk, uppfört 2008, har en reservoar på 250 m³, vilket klarar minst 3 300 pe med en medeldygnsförbrukning på 41 m³/h. Detta bedöms vara tillräckligt för tillkommande bostäder.

Avlopp

Men det måste väl vara så att vi beroende på vad som byggs (hotell, fritidshus mm) så kommer vi att se till att vattentillgången är tillräcklig, och genom nybyggnationen 2008 klarar vi oss under lång tid. Vi använder bara ett av totalt tre borrhål för närvarande.

Avloppsreningsverket i Kittelfjäll byggdes 1978 och dimensionerades då för en belastning motsvarande 800 pe (personequivallenter). Enligt kapacitetsutredning (WSP, 2012) kunde anläggningen dock klara en belastning motsvarande cirka 900 pe genom åtgärder för att erhålla en bättre och mer effektiv drift. För att öka verkets kapacitet ytterligare bedömdes att det inte var möjligt utan tillbyggnation eller nybyggnation.

Med kapacitetsutredningen från 2012 som underlag har åtgärder för ovidkommande vatten genomförts (utbyte av brunnar och åtgärder för dräneringsvatten) vilket ökat kapaciteten ytterligare (cirka 1200 pe). Processen att uppföra nytt reningsverk pågår därutöver och om tillståndsansökan har erhållits (beslut 2015-05-28, länsstyrelsen Västerbotten, ärendebeteckning 551-7764-2014). Om allt går som planerat blir byggstart hösten 2016. Nytt reningsverk, med möjlighet att ta emot totalt 4000 pe, kan då stå klart sista kvartalet 2017. Beräknat på 4 personer per bostad innebär detta ytterligare cirka 800 bostäder i Kittelfjäll jämfört med 2012.

Aktuell detaljplan reglerar max antal bostadsfastigheter till 350 stycken (1400 pe beräknat på 4 personer per bostad). Därutöver kan bostäder av tillfällig karaktär tillkomma inom centrumområdet i form av hotell, vandrarhem och liknande. Detta bedöms inte uppgå till mer än 500-600 boende (600 pe). Totalt sett skulle området i "värsta fall" belasta reningsverket med cirka 2000 pe om alla är där på en och samma gång. Detta bedöms inrymmas i det nya reningsverkets kapacitet utöver andra mindre exploateringar som tillkommit i Kittelfjäll under de senaste åren.

Området ska, när utbyggnaden av reningsverket är klar, inkluderas i det kommunala verksamhetsområdet vilket innebär tvingande anslutning för alla berörda fastigheter. Eftersom detaljplanen kommer att antas innan reningsverkets färdigställande ska frågan regleras genom exploateringsavtal mellan markägaren/exploatören och Vilhelmina kommun. På plankartan finns en upplysning om detta.

2016-08-24

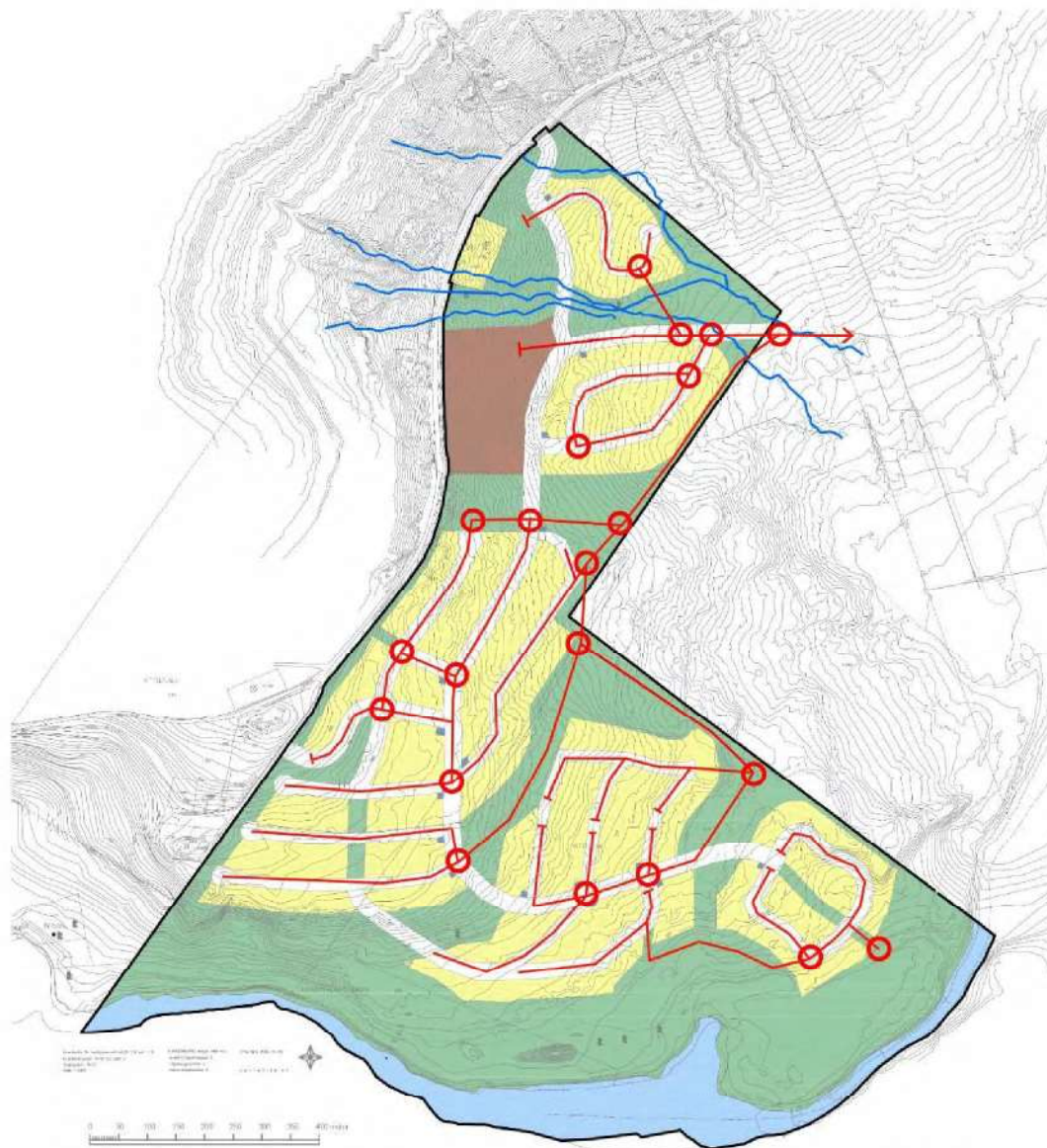
20 (31)

Dnr 09/MOB 0074

Dnr 10/MOB 0006

Vatten- och avloppsledningarna inom planområdet anläggs av Vilhelmina kommunen, men bekostas av exploatören/fastighetsägaren.

På kartan nedan redovisas preliminära anslutningspunkter och huvudstråk för vatten- och avloppsledningsnät (se karta nedan). Viktiga ledningsstråk reserveras som **u**-områden (10 meter breda) på plankartan.

Schematiskt förslag till VA-planering i området (röd linje illustrerar ledning och ring anslutningspunkt)

Dagvatten

Allt dagvatten som uppkommer inom planområdet ska omhändertas lokalt. Vid behov ska dagvatten renas innan det släpps ut till recipient (Vojmån), se mer om detta nedan.

Även om området kommer att exploateras med många bostäder kommer stora ytor fortsatt att vara gröna. På så sätt kan tillkommande dagvatten infiltreras lokalt. Utkastare från byggnader bör finnas mot vegetation/grön yta. För att säkerställa uppsamling vid högre flöden måste ytor som möjliggör uppsamling/fördröjning av det dagvatten som genereras inom kvartersmarken finnas i närområdet.

Särskilt försiktighet ska iakttas vid de slänter som finns ner mot bäckområdet samt övriga dikesområden. Eftersom marken lutar inom området kommer fyllningar sannolikt att krävas på flera av fastigheterna. Det är då viktigt att leda ytvatten från tomterna på ett kontrollerat sätt till anlagda diken och inte rakt ut i terrängen. Dagvatten ska det vill säga inte ledas ned för slänterna, för att undvika erosion och därmed ras.

Lösning av dagvattenhantering för respektive fastighet ska redovisas i samband med bygglov.

Påverkan på Vojmån

Höga vattenflöden, till följd av hårdgjorda ytor inom planområdet, kan leda till fysiska, morfologiska förändringar samt föroreningar och ökade näringsämneshalter i närmaste recipient (Vojmån). Detta kan i värsta fall leda till att MKN (miljökvalitetsnormer) överskrids. Som lösning på detta kan reningsanläggning anordnas för att säkerställa att inga utsläpp sker till vattendrag. Vidare kan magasinering och infiltration tillämpas för att undvika alltför höga flöden. Övriga åtgärder som kan vidtas för att begränsa påverkan på MKN för vattenförekomsten är:

- Vid anläggandet av en reningsanläggning är det en fördel att även en fördröjningsåtgärd vidtas i form av exempelvis fördröjningsdamm för att inte överbelasta reningsanläggningen.
- Dagvattenbrunnar och ledningar kan tillskapas inom kvarteren. Eventuella befintliga vägtrummor och diken kan anpassas och bytas ut till större dimensioner. Detta för att skapa bättre förutsättningar att avleda vatten, samt minska risk för svallisbildning i trummorna.
- Mindre diken kan skapas invid tomterna. Där infarter till tomter saknas kan djupare diken anläggas för både ytavrinning och avvattning av vägen.
- Mellan tomterna rekommenderas generellt mindre diken för skydd av nedströms liggande byggnader.
- Rening av dagvatten som förebyggande åtgärd kan utföras genom sandfång i brunnar och fastläggning i diken. I dammsystemen samlas sediment upp. I anslutning till damm och breda diken kan lämplig vegetation anläggas för att underlätta upptag av föroreningar från dagvattnet.
- Tömning av brunnar utförs med jämna mellanrum, för att samla upp sediment och minska risk för föroreningsspridning samt minskad kapacitet för ledningssystemet att avleda vatten.
- Dagvattenhantering kan även ske genom uppsamling av dagvatten via brunnar och dagvattenledningar inom kvartersområdena, som omhändertas via samlad fördröjning (en eller flera) inom planområdet. Den samlade fördröjningen kan ske genom bredare diken och dammsystem, och är en typ av lokalt omhändertagande.
 - Vidtas en sådan åtgärd fordras en tydlig kontrollplan för drift och underhåll av dammar och diken. I denna behövs bland annat generell översyn över dammens funktion, tömning av sediment vid behov, och underhåll av

vegetation beroende på utformningen. Till dammarna behövs bland annat tillfartsvägar med tillräcklig hållfasthet för maskiner som behövs vid drift och underhåll. Dammen bör även utformas så att tömning kan utföras med maskiner som finns tillgängliga.

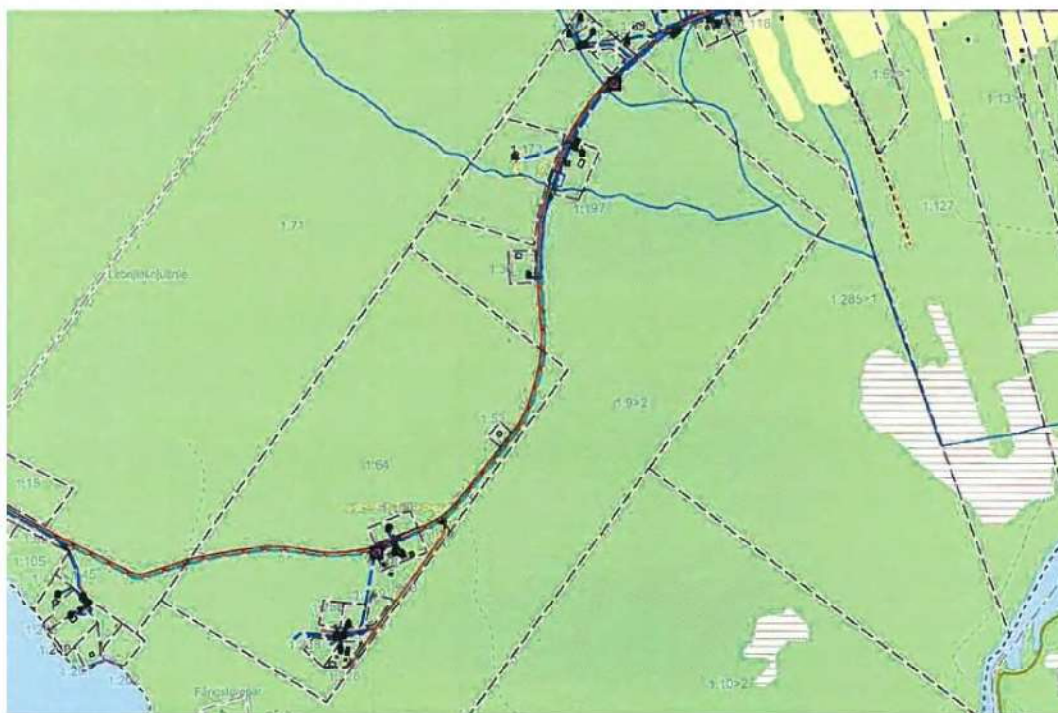
- För att minska flödesbelastningen totalt sett finns det även enkla åtgärder som enskilda fastighetsägare kan göra för att minska dagvattenbelastningen på det allmänna systemet. Goda exempel på detta kan ges av kommunen, och möjligen styras vid anslutning till systemet, men kan i sak inte regleras i detaljplanen. Lämpliga lösningar kan vara till exempel svackdiken med stenfyllning, utkastare från stuprör istället för direktanslutning av takvatten, stenkistor för fördröjning, gröna tak, genomsläpplig beläggning på uppfart, och liknande.

Eventuella fysiska åtgärder bör anläggas tidigt för att finnas tillgängliga då exploatering påbörjas.

El och värme

Vattenfall AB har hand om distributionen av el till området. Den luftburna ledningen som tidigare gick genom området är borttagen och ersatt med jordkabel längs med Sagavägen.

Elförsörjning kan ombesörjas genom anslutning till befintlig huvudmatning för el. Anslutningspunkt anges av huvudman.

Vattenfalls markkablar (lågspänningsledningar, blå streckad linje) som försörjer området med el

Tele- och datakommunikationer

Exploatören ska vid anläggning av väg även nedlägga tomma rör och anvisningsband för bredbandskabel enligt instruktioner av kommunens IT-avdelning. Nedgrävning bekostas av exploatören. Materiel tillhandahålls av kommunen

Exploatören tar i övrigt kontakt med respektive leverantör för tele- och datakommunikationer i samband med projektering.

Avfall

Avfallshantering inom området sköts av Vilhelmina kommun. För respektive kvarter bör gemensam uppställning (samlad yta/gemensam byggnad för förvaring) av sopkärl anordnas i anslutning till gemensam utfart (lokalgatas utfart mot huvudgata). Områden för detta (omkring 400 m² stora, cirka 20x20 meter) regleras på plankartan (**E**). Områdena sköts som gemensamhetsanläggning för avfallshantering.

Räddningstjänstens behov

Räddningstjänstens behov av framkomlighet till angreppsvägar ska beaktas i samband med markprojektering, samt behov av brandposter och släckvatten.

Närmaste räddningstjänst finns i Dikanäs.

Skydd av ledningar

Hänsyn till eventuella befintliga ledningar måste tas under om- och tillbyggnad. Vid markarbeten ska berörda elnätsföretag kontaktas för begäran om kabelanvisning. Detta ska göras i god tid innan planerade grävningsarbeten.

Alla ledningar inom området bör så långt det är möjligt samlas för att minimera antalet ledningsstråk och utbredningen av dessa. På plankartan regleras att gator ska vara tillgängliga för allmänna underjordiska ledningar.

Tillgänglighet och trygghet

Att människor med olika typer av funktionsnedsättningar och i alla åldrar kan bli fullt delaktiga i samhällslivet, ska alltid beaktas fullt ut vid nybyggnation. Alla ytor ska göras tillgängliga, trygga och användbara för alla grupper av människor så långt det är möjligt.

Störningar, risk och säkerhet

Närhet till Sagavägen

Planområdet ligger i anslutning till Sagavägen. Däremellan finns 10 meter brett stråk som inte planläggs där framtida gång- och cykelstråk kan anläggas samt eventuella utfarter om trafikverket medger detta. För att inte planerad exploatering ska komma i konflikt med Sagavägen (vägområdet inkluderar vägbana, diken, slänter och buffert) med avseende på till exempel störningar i drift, underhåll och utveckling, har en buffertzon intill vägområdet närmast bostäder reglerats som naturmark (**NATUR**) på plankartan.

Buller

Planområdet utsätts för buller från Sagavägen. En översiktlig bullerberäkning har därför genomförts (med hjälp av Trivectors program *Buller Väg II*). Aktuella trafikuppgifter (enligt trafikverkets nationella vägdatas, nvdb2012) för Sagavägen och sträckan längs med planområdet, uppgår upp till 97 ÅDT (antal fordon per årsmedeldygn). Andel tung trafik är maximalt 10 %. Skyldad hastighet är 70 km/h.

I bullerutredningen förutsätts att:

- mottagare befinner sig 25 meter från Sagavägen på 2 meters höjd (närmaste fastighetsgräns)
- marken mellan Sagavägen och mottagare består av naturmark
- inga byggnader eller annat finns som reducerar bullerutbredningen
- antal fordon är 100 ÅDT, varav tung trafik 10% (10 fordon ÅDT)
- hastigheten är 70 km/h

Avstånd från Sagavägen	Hastighet	Ekvivalentnivå	Maximalnivå
25 meter	70 km/h	44 dB(A)	76 dB(A)

Röd siffra indikerar när riktvärdet överskrids enligt beräkningen (se nedan)

Regeringen har tagit fram en förordning (2015:216) till miljöbalken med bestämmelser om riktvärden för trafikbuller utomhus vid bostad, vilka ska tillämpas vid bland annat planläggning. Förordningen trädde i kraft 1 juni 2015 och ska tillämpas vid bedömningen om kravet på förebyggande av olägenhet för människors hälsa vid planläggning.

Riktvärden enligt *Förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader*:

- 55 dBA ekvivalentnivå vid fasad
- 50 dBA ekvivalent nivå vid uteplats i anslutning till bostad
- 70 dBA maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad

Planområdet medger 350 bostäder i området. Förutom det tillkommer sannolikt trafik till centrumområdets verksamheter. Skulle trafiken öka från 100 till 1000 fordon/dygn (beräknat på 2 trafikrörelser per dag om alla boende är på plats samt ytterligare 300 fordonsrörelser till och från centrumområdet) så hamnar nivåerna enligt tabellen nedan. I bullerutredningen förutsätts därutöver att:

- mottagare befinner sig 35 meter från Sagavägen på 2 meters höjd (närmaste möjliga placering av byggnad)
- marken mellan Sagavägen och mottagare består av naturmark
- inga byggnader eller annat finns som reducerar bullerutbredningen
- antal fordon är 100 ÅDT, varav tung trafik 10% (10 fordon ÅDT)
- hastigheten är 70 km/h respektive 40 km/h

Avstånd från Sagavägen	Hastighet	Ekvivalentnivå	Maximalnivå
35 meter	70 km/h	40 dB(A)	70 dB(A)
	40 km/h	34 dB(A)	68 dB(A)

Decibel är ett logaritmiskt begrepp. Det innebär bland annat att vid summering av buller från två lika starka källor ökar ljudnivån med 3 dBA. På samma sätt ger en fördubbling/halvering av trafikmängden på en gata 3 dBA högre/lägre ekvivalent ljudnivå. 3 dBA kan förnimmas som en knapp hörbar förändring. Ökning respektive minskning om 8-10 dBA upplevs som en fördubbling eller halvering av ljudet.

Gällande riktvärden för buller klaras enligt beräkningen vid uteplats i anslutning till bostad för bostadstomterna närmast Sagavägen. De verkliga nivåerna bedöms dock vara en aning lägre än beräkningen visar eftersom denna skett utifrån "ett värsta fall scenario" där alla bostäder bebos samtidigt (vilket inte bedöms ske ofta under året då området framför allt riktar sig mot fritidshusbebyggelse) och där byggnader placeras så nära Sagavägen det bara är möjligt (vilket inte bedöms bli aktuellt). Därutöver sluttar marken från Sagavägen varför bullret sannolikt reduceras något på grund av höjdskillnaderna.

Om det ändå är så att buller ändå blir ett problem kan komplementbyggnader uppföras närmast vägen, vilket kan ha en ljuddämpande effekt för "bakomliggande" bostäder. I övrigt är det möjligt att anordna uteplatser vända från vägen och/eller med inglasning eller liknande. Det förutsätts vidare att hastigheten på Sagavägen sänks från 70 km/h till 40 km/h av säkerhetsskäl vid utfarter med mera.

MILJÖKONSEKVENSER

Enligt 6 kap. 11§ miljöbalken om miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar av planer och program ska en myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program göra en miljöbedömning av planen, programmet eller ändringen, om dess genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planeringen så att en hållbar utveckling främjas. Bedömningen ska göras enligt de kriterier som anges i *förordning 1998:905 om miljökonsekvensbeskrivningar* och ska alltid utmynna i ett motiverat ställningstagande.

Innan myndigheten eller kommunen tar ställning till om betydande miljöpåverkan kan antas uppstå så ska den eller de länsstyrelser, kommuner och andra myndigheter som berörs av planen, programmet eller ändringen, ges tillfälle att yttra sig.

Om förändringen antas innebära betydande miljöpåverkan ska det upprättas en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för detaljplanen där konsekvenserna ska identifieras, beskrivas och bedömas. Krav på innehållet återfinns i 6 kap. 12-13§ MB. Regeringen får därutöver meddela föreskrifter om vilka slags planer och program som alltid kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Kommunens bedömning

Kommunen och länsstyrelsen gjorde år 2008 bedömningen att aktuell detaljplan kan leda till betydande miljöpåverkan enligt 4 och 5 § MKB-förordningen varför en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättades till samrådet som hölls 2010. I MKB:n togs följande upp:

- Rörligt friluftsliv
- Turism
- Kultur- och naturmiljö
- Brandvattenförsörjning
- Vatten och avlopp
- Strandskydd
- Natura 2000
- Fornlämningar

Eftersom det gått lång tid sedan samrådet har ny behovsbedömning gjorts (Tyréns 160407). I denna fastslås att detaljplanens genomförande inte är av den art och storleksordning som i *förordning 1998:905 om miljökonsekvensbeskrivningar* (ändrad genom SFS 2005:356) bedöms medföra betydande miljöpåverkan. En MKB för detaljplanen, där konsekvenser identifieras, beskrivs och bedöms behövs därmed inte tas fram för detaljplanen. De aspekter som kan leda till inverkan behandlas istället i planbeskrivningen.

Förenlighet med miljöbalken

Aktuellt detaljplaneförslag bedöms vara förenligt med miljöbalkens (MB) 3 kap. (*Grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden*) och 4 kap. (*Särskilda bestämmelser för hushållning med mark och vatten för vissa områden i landet*).

Miljömål

Inget av miljömålen (www.miljomal.se) bedöms påverkas negativt av utvecklingsförslaget. Se mer om detta i behovsbedömningen.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel som infördes med miljöbalken 1999 för att komma till rätta med miljöpåverkan från diffusa utsläppskällor från till exempel trafik och jordbruk. En MKN kan anges som en halt eller ett värde (högsta tillåtna halt av ett ämne i luft, mark, eller vatten) men kan även beskrivas i ord.

MKN kan ses som styrmedel för att på sikt nå miljökvalitetsmålen. Det finns idag MKN för olika föroreningar i utomhusluften (SFS 2010:477), olika parametrar i vattenförekomster (SFS 2004:660), olika parametrar i havsmiljön (SFS 2010:1341) olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (SFS 2001:554) samt för omgivningsbuller (SFS 2004:675).

MKN för utomhusluft

Det finns svenska MKN för den högsta tillåtna halten i utomhusluft av kvävedioxid och kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, ozon, bensen, fina partiklar (PM10 och PM2,5), bens(a)pyren, arsenik, kadmium, nickel och bly i utomhusluft.

Aktuellt detaljplaneförslag bedöms inte påverka luftkvaliteten i en sådan utsträckning att beslutade miljökvalitetsnormer överskrids.

MKN för vattenförekomster

Vattenmyndigheten i Bottenhavets vattendistrikt beslutade i december 2009 om MKN för samtliga vattenförekomster i distriktet vilka ska uppnå god ekologisk status (alternativt god potential) samt god kemisk ytvattenstatus år 2015 om inte särskilda skäl finns. MKN innefattar även ett krav på ickeförsämring, vilket innebär att vattenförekomstens miljötillstånd inte får försämrats till en lägre statusklass.

Under 2014 inleddes en process att revidera miljökvalitetsnormerna avseende perioden 2015-2021. Beslut har ännu inte tagits.

Idag har den ekologiska och kemiska statusen för berörd ytvattenförekomst Vojmån/Björnselet (SE723846-148772) med huvudavrinningsområde Ångermanälven, klassificerats som god med undantag av kvicksilver* och polybromerade difenyletrar, PBDE** (www.viss.lansstyrelsen.se, 2016-04-07). Ingen risk har identifierats att ekologisk och kemisk status i övrigt inte kan bibehållas.

**Gränsvärdet för kvicksilver överskrids för i stort sett alla ytvattenförekomster (sjöar, vattendrag och kustvatten) i Sverige idag, så även Vojmån. Detta beror på att det under lång tid har skett utsläpp av kvicksilver, främst från internationella luftnedfall.*

*** Gränsvärdet för PBDE överskrids för i stort sett alla ytvattenförekomster (sjöar, vattendrag och kustvatten) i Sverige idag, så även Vojmån. Detta beror på att PBDE (som används bland annat som flamskyddsmedel) sprids till miljön via läckage från varor, avfallsupplag med mera.*

Ingen känd grundvattenförekomst berörs.

Utveckling enligt planförslaget bedöms inte innebära någon direkt påverkan vad det gäller fysiska förändringar i vattendraget. Möjlig påverkan i övrigt skulle kunna vara den ökade trafik som exploateringen för med sig tillsammans med ökad tillrinning på grund av fler hårdgjorda ytor. I övrigt kan risk finnas vid olyckshändelser av typ brand i uppförda byggnader och efterkommande släckningsarbete alternativt diverse utsläpp under byggtiden.

All ny bebyggelse kommer anslutas till kommunalt vatten och avlopp, vilket bidrar till en begränsad påverkan på MKN för vattenförekomster.

Under byggskedet kan grumling uppstå i vattendrag som kortsiktigt kan påverka fisk- och naturliv. Grumling medför ingen fara på kort sikt, men för att minimera grumlingsrisken bör

kontroll ske under byggskedet, vilket kan med fördel ske genom anläggande av sedimentationsfälla.

Höga vattenflöden till följd av hårdgjorda ytor inom planområdet kan leda till fysiska, morfologiska förändringar samt föroreningar och ökade näringsämneshalter inom och i närområdet till vattenförekomsten. Som lösning på detta föreslås dagvattenlösning i form av reningsanläggning för att säkerställa att inga utsläpp sker i vattendrag. Vidare kan magasinering och infiltration tillämpas för att undvika alltför höga flöden. Se fler möjliga åtgärder under rubriken *Teknisk försörjning – Dagvatten*.

Genom föreslagna åtgärder kan påverkan på MKN för berörd vattenförekomst begränsas till den grad att exploateringen inte bedöms medföra negativ inverkan med avseende på MKN.

MKN för havsmiljön

Inget vatten som påverkar kustvatten/MKN berörs av aktuell utveckling.

MKN för fisk- och musselvatten

Ingen vattenförekomst som är utpekad som fisk- eller musselvatten enligt Naturvårdsverkets förteckning (NFS 2002:6) finns eller berörs av aktuell utveckling.

MKN för omgivningsbuller

MKN för buller bygger på ett EG-direktiv för buller som infördes i svensk lagstiftning i förordning (2004:675) om omgivningsbuller. Enligt förordningen finns en skyldighet att kartlägga buller och upprätta åtgärdsprogram samt sträva efter att omgivningsbuller inte medför skadliga effekter på människors hälsa.

Kravet på kartering börjar gälla när ett samhälle har fler än 100 000 innevånare. Eftersom Kittelfjäll har färre än 100 000 innevånare, finns det inte något formellt krav på bullerkartering. Bullerberäkning har dock genomförts för området vilket redovisas i planbeskrivningen. Sammanfattningsvis beräknas inte gällande riktvärden för buller vid bostäder överskridas.

Tillstånd enligt miljöbalken

Tillstånd för vattenverksamhet kan komma att krävas för omgrävning/åtgärder i bäckar.